

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: D. ALEXANDRESCO

A B O N A M E N T U L

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

11 — Strada Artei — 11

In dosul Palatului Justiției

SUMAR:

Sediul Tutelii, de d-l D. Alexandresco;

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:

Curtea de casație, s. II și Curtea de apel din Iași, s. II: *Baron Kapri cu Maria-Antonia-Friederika Kapri, pentru divorț, cu o Observație*;Tribunalul comercial Ilfov: *Societatea Speranța cu Isac M. Levy S-r*;Tribunalul Mehedinți, s. I: *Abram I. I. Aladgem, pentru bancrută*; *Legislațiunea Română asupra societăților comerciale și aprecierea acestei legislațiuni în străinătate, de d-l Gr. L. Trancu*; *Necrolog: Luigi Cazzavillan, de Iscod*;

Bibliografie. —

SEDIUL TUTELEI

(Observații asupra decisiunii Curții de apel din București, secția II, publicată în Curierul Judiciar No. 24, din 27 Martie 1903).

Domiciliul tutellei este acolo unde ea s'a deschis. Drept vorbind însă, tutela nu are un domiciliu propriu și de acel al minorului, pentru-că tutela nu este o persoană morală, după cum pe nedrept o consideră o decizie a Curții noastre supreme din 31 Mai 1866 ⁽¹⁾, și domiciliul tutellei este acel al minorului sau interzisului; de aceea și art. 373 din Codul civil, relativ la cauzele care apară de tutelă, vorbește de *domiciliul minorului*.

Tutela, ori-care ar fi natura ei, se deschide la locul unde minorul își are domiciliul, adică la domiciliul tatălui său (art. 93), și acolo trebuie să se constituie sfatul de familie, în puterea principiului după care toate actele juridice, privitoare la interesele unei persoane, trebuie să se facă la domiciliul său. Domiciliul primitiv al tutellei, în cât privește copiii legitimi sau legitimați ⁽²⁾, este deci acel al tatălui nevîrșnicului.

(1) Considerând, dice Inalta Curte, că, după legi, epitropia se consideră ca o persoană morală, și prin urmare, pururea prezentă. Bulet. S-a civ. 1867, p. 443. Sunt și autori cari reproduc această idee greșită. Vezi, de exemplu: Brocher, *Nouv. traité de dr. internat. privé*, p. 98 urm. (ed. din 1876). Noi însă am respins această stranie teorie, dimpreună cu Laurent (*Dr. civil international*, IV, 82, p. 177), T. Huc, III, 299, p. 302. Vezi t. II a Comentariilor noastre, p. 93, nota 1.

(2) În cât privește copiii naturali, consiliul de familie se va aduna la domiciliul mamei lor, unde ei își au domiciliul în momentul morții sale. Cpr. Aubry et Rau, I, § 92 bis, p. 601, nota 2 bis (ed. a 5-a).

Acest domiciliu este el însă definitiv și neschimbător în tot timpul epitropiei, sau poate el fi strămutat prin moartea, destituirea sau excluderea epitropului, ceea ce dă loc la o altă tutelă, sau prin strămutarea domiciliului epitropului? Cu alte cuvinte, consiliul de familie poate el să se formeze la domiciliul minorului, care este acel al epitropului său (art. 93), sau trebuie el să se constituie numai la locul unde s'a deschis epitropia, cu-toate-că epitropul, și prin urmare, și minorul ar fi domiciliați aiurea? Curtea de casație a decis că *comite un excès de putere* instanța de fond care se pronunță asupra strămutării sediului unei tutelle, fără a se lua mai întâi avisul consiliului de familie, și în consecință, dă o hotărîre casabilă ⁽³⁾; însă aceasta este o petiție de principiu, pentru-că este tocmai vorba de a se determina locul unde consiliul de familie poate să se constituiască.

Unii, voind a ocroti interesele minorilor, susțin că nici-odată consiliul de familie nu se poate forma și întruni de cât la locul unde s'a deschis epitropia, pentru-că alt-fel un epitrop de rea credință n'ar avea de cât să-și strămute domiciliul într'un loc depărtat, unde să nu se găsească nici-o rudă care să înțeleagă interesele minorului, soluțiune care se vede admisă nu numai la caz de schimbare de domiciliu din partea epitropului, dar și în caz când epitropul primitiv ar fi înlocuit prin altul ⁽⁴⁾.

După un alt sistem, se susține că domiciliul primitiv al tutellei este neschimbător numai în privința tutellei dative și acelei testamentare, nu însă și în privința tutellei legitime a părinților și

(3) Dreptul din 1884, No. 12 și Bulet. Cas. S-a I, an. 1883, p. 1066.

(4) Aubry et Rau, I, § 92 bis, p. 599, text și nota 1 (ed. a 5-a), Valette sur Proudhon, *État des personnes*, II, p. 313. Beudant, *Cours de dr. civil fr.*, II, 777 urm. Baudry, I, 1021, 1022. Thiry, I, 547. Arntz, I, 683. Demolombe, VII, 248 urm. Demante, II, 158 bis I și II. Frémerville, *Tr. de la minorité et de la tutelle*, I, 98 (ed. din 1845). Cas. fr. D. P. 69. 1. 199. Sirey, 69. 4. 151. Cas. belg. Sirey, 85. 4. 10 și *Pasicrisie belge*, 1883. 1. 218. Pand. Chron. T. I, 1, p. 401, nota a. Répert. Dalloz, *Supplément, Minorité*, 151, nota 3. C. Bruxelles, *Pasicrisie belge*, 1891, 2. 17, etc. Vezi asupra acestei controverse, Pand. fr., V^o *Conseil de famille*, 21 urm. și Répert. Sirey, eod. V^o, 160 urm. Mourlon, I, 1117, 1118.

a ascendenților, în privința cărora, domiciliul s'ar socoti acolo unde părintele său ascendentul și-ar fi strămutat domiciliul (5).

În fine, după Marcadé (II, 200, 201), domiciliul tutelei ar fi neschimbător numai în cât privește tutela dativă, nu însă și în cât privește tutela legală și testamentară (6).

Toate aceste distincțiuni sunt inadmisibile, mai ales în legislația noastră, unde textele se deosebesc de acele franceze. Domiciliul tutelei fiind, în adevăr, legat de acel al minorului său interzisului, trebuie să admitem ca consecință că el se strămută de câte-ori se strămută și domiciliul minorului său interzisului. Această soluție este cu atât mai juridică, cu cât, în regulă generală, domiciliul este schimbător prin natura sa, și legea n'a admis nici-o excepție la acest principiu în materie de tutelă. Consiliul de familie va fi deci convocat la domiciliul actual al minorului său interzisului, iar nu numai de cât la domiciliul unde s'a deschis tutela. În resumat, nu există un domiciliu al minorului său al interzisului, care determină locul unde se deschide tutela și unde trebuie să se adune sfatul de familie (7). Prin urmare, decizia Curței din București, despre care am vorbit în frontispiciul acestui articol, face o bună aplicațiune a principiilor de drept.

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE, Secțiunea II

Audiența de la 10 Noembrie 1903

Președenția D-lui **N. MANDREA**, Președinte

Andrei Kapri cu Maria Antonia Frederica Kapri

Căsătorie. — Divorț. — Străină căsătorită cu un locuitor pământean și care a continuat a fi străină. — Cerere de divorț din partea soțului. — Dacă se aplică legile române.

Un locuitor pământean din România, străin de origină, chiar căsătorit cu o străină din alt stat, poate invoca legea țării în care trăiește, în cea ce privește despărțenia, când ar voi să divorțeze de soția sa, căci legile țării se aplică la toate relațiile de drept ale tuturilor locuitorilor pământeni, fie săi nu fie cetățeni.

Faptul că soția supusă austriacă, de religie catolică, la contractarea căsătoriei ar fi continuat a

fi austriacă, nu-i dă dreptul să se opună la aplicarea legilor române când soțul cere desfacerea căsătoriei, fiind-că femeia urmează condiția bărbatului, și de aceea pentru relațiile căsătoriei dintre ei are a se aplica numai legea soțului, care este legea română.

Decisiunea 497/903. — Casată în urma recursului făcut de Andrei Kapri decisiunea Curții de apel din Iași, s. II cu No. 32/903 (*) dată în proces cu Maria Antonia Frederica Kapri.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier R. N. Opreanu;

Pe d-nii avocați Botez și Missir în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Scarlat Stan în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului al 3-lea de casare:

„III. Violarea principiului că legea străină nu se poate aplica prin derogare de la regulile de ordine publică.

„Am susținut că disoluția căsătoriei este o regulă de ordine morală aplicabilă tuturilor locuitorilor țării.

„Curtea nesocotind caracterul de ordine publică, a legii care admite divorțul, dă precădere legii austriace care prohibă divorțul, și violează printr-aceasta principiul înscris în articolul 5 Cod. civil.

Având în vedere că prin decizia supusă recursului se constată că părinții recurentului, supuși austriaci, după ce conform legilor austriace a pierdut calitatea de supus austriac, s'au așezat în mod definitiv în Moldova; că recurentul era atunci minor, că el, la 18:2, s'a căsătorit în Austria cu o supusă austriacă; că el a cerut dar n'a dobândit cetățenia română; că el nu e Român conf. art. 46 din Convenție fiind-că acesta se aplică numai la Moldo-Valahi; că recurentul e străin fără a fi cetățeanul unui Stat; că e haimatios și că pentru desfacerea căsătoriei nu poate invoca legea română;

Considerând că, la 1858, baronul Kapri era locuitor moldovean, care, din cauza religiei armenie, nu putea participa la toate drepturile civile și politice; că după art. 46 a Convenției, el a putut dobândi toate drepturile civile și politice, întru cât art. 46 privea pe toți locuitorii moldoveni fără deosebire de mai mult sau de mai puțin timp așezați în Moldova și fără ca individul să fi avut trebuința a mai cere și a mai dobândi toate drepturile în virtutea acelui art. 46 a Convenției, precum Curtea de apel lasă a înțelege;

Considerând că neadmițând acest mod de a vedea, recurentul ca un locuitor pământean în toate relațiile sale și în relațiile decurgând din o căsătorie încheiată chiar cu o austriacă catolică, poate invoca legea țării în care locuiește, pentru că această lege se aplică la toate relațiile de drept ale tuturilor locuitorilor pământeni, fie săi nu fie cetățeni; că dacă n'ar fi aceasta adevărat, atunci ei n'ar putea a se bucura de nici o lege, ceea ce nu se poate admite;

Considerând că faptul că soția supusă austriacă la contractarea căsătoriei ar fi continuat a fi austriacă nu-i dă dreptul a se opune la aplicarea legilor române, când soțul cere desfacerea căsătoriei, fiind-că femeia urmează condiția bărbatului, chiar dacă el ar fi ca, în speță, că numai în condiția unui locuitor pământean și de aceia relațiile căsătoriei dintre ei are a se aplica numai legea soțului care e legea română;

Considerând că dacă, de alt-fel, ar fi o absolută nedumerire dacă legea străină sau legea română ar avea a se aplica, în acest caz, nu e îndoială că legea română de preferință are a fi aplicată, întru cât soții cer desfacerea căsătoriei locuiesc în România, sunt supuși legilor române și nu se pot sustrage acestor legi aplicabile la toate relațiile lor de drept și la rela-

(5) C. Iași. Dreptul din 1884. No. 11 (decisie casată). Duranton, III, 453. Toullier D., I, partea II, 1114. Ducaurroy, Bonnier et Roustain, Comment. th. et pratique de C. civil, I, 604.

(6) Codul italian are o dispoziție care curmă ori-ce discuțiune. După art. 249 din acest Cod, urmat în această privință și de Ante-proiectul de revizuire a lui Laurent (art. 409), consiliul de familie este constituit în permanență pentru tot timpul epitropiei pe lângă pretorul (judecătorul de ocol) unde se găsește sediul principal al afacerilor minorului; însă dacă epitropul își strămută domiciliul în alt canton, consiliul poate să fie transferat acolo în puterea unei sentințe a tribunalului civil.

(7) Vezi în acest sens: Judec. ocol. Dorohoi, Curierul Judiciar din 1902, No. 73. Laurent, IV, 447 urm. T. Hue, III, 299 urm. Cpr. și Planiol, I, 2267 și 2268, nota 1.

(*) A se vedea în pagina următoare,

(N.B.)

țiile decurgând din căsătoria dintre ei; că așa fiind motivul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta celelalte motive invocate, Curtea, casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția II

Audiența de la 25 Februarie 1903

Președenția D-lui I. I. VRÂNCEANU, Președinte

Maria Antonia Frederica, baroneasă Kapri cu soțul său
Baron Andrei Kapri

Decisiunea No. 32

Statut personal.—Divorț.— Soți căsătoriți în Austria, în religionea catolică, sub legile austriace. — Stabilirea lor în România. — Dacă divorțul între ei este admisibil. — Casul când soțul și-a pierdut calitatea de cetățean austriac înainte de căsătorie, fără a dobândi pe cea română. — (Art. 2 și 12 din Codul civil român. — Art. 32 din Codul civil austriac).

Convențiunea din 1858 de la Paris. — Dacă a recunoscut în masă cetățenia străinilor stabiliți în Moldo-Valachia. — (Art. 46 din acea convenție).

Căsătorie. — Femea căsătorită cu un peregrinus sine certa civitate sau cu un străin dintr-o țară unde legea nu conferă femeii naționalitatea soțului. — Dacă în asemenea cazuri femeia și-a pierdut naționalitatea sa de origine.

1) Statutul personal al soților căsătoriți într'un stat trebuie să-i urmărească ori unde vor fi ei, de oare-ce aceea este legea sub imperiul căreia s-au căsătorit și sub care au înțeles a întemeia familia și a stabili raporturile dintre dânsii.

Ast-fel, o căsătorie contractată în Austria, în religionea catolică, între austriaci, după legile austriace care nu admit divorțul, nu poate fi desfăcută prin divorț, chiar dacă soții s-au stabilit în altă țară, cum ar fi în România, unde divorțul există, și chiar dacă soțul și-a pierdut încă înainte de căsătorie naționalitatea austriacă, — căci în virtutea scrisorilor patente de la 24 Martie 1832, naționali austriaci care și părăsesc țara fără spirit de întoarcere, după trecere de 10 ani își pierd naționalitatea lor de origine, fără însă a căpăta naționalitatea română unde este stabilit și găsindu-se dar în categoria acelor pe cari doctrina îi numește «Heimathlos» sau «peregrinus sine certa civitate».

2) Dispozițiunea de favoare cuprinsă în art. 46 al Convențiunii din Paris, din 1858, are de scop a stabili egalitatea politică și civilă între toți locuitorii țării românești, a ridica privilegiile, și privește pe Moldo-Valachii, adică pe acei cari erau într'adevăr Moldo-Valachii, iar nu și pe orî-ce străin așezat în țară.

Chiar dacă s'ar admite că acest articol ar fi acordat în masă cetățenia Moldo-Valachă străinilor aflați pe teritoriul acestor țări, acest beneficiu n'a putut fi conferit de cât fiind cerut și primit, și în orî-ce caz nu s'a dat de cât acelor stabiliți de mai multe generații pe pământul românesc, nu și acelor veniți în România numai cu câțiva ani înainte de 1858.

3) Femea și conservă naționalitatea sa de origine ori de câte ori prin căsătorie nu poate să obțină alta, fie din împrejurarea că soțul nu are o naționalitate, fie pentru cuvântul că legea națională a soțului nu-i conferă acest avantajii.

Curtea deliberând,

Asupra apelului introdus de Marieta Antonia Frederica baroneasă Kapri, născută Costa Rosetti, nobilă de Rosaneg, prin petițiunea înregistrată la No. 252 din 15 Iulie 1902,

în contra hotărîrei trib. Roman, sub No. 32 din 13 Septembrie 1901 prin care, în lipsa ei s'a admis cererea de divorț a soțului său Baron Andrei Kapri, și s'a pronunțat desfacerea căsătoriei;

Văzând susținerile părților și concluziunile lor scrise;

Văzând că astăzi, în apel și înainte de orî-ce apărare asupra fondului, soția excipă ca fine de neprimire a acestei cereri, neadmisibilitatea acțiunii pe motiv că soții fiind de naționalitate austriacă și căsătoriți sub imperiul legilor austriace, în religionea catolică, divorțul nu se poate pronunța ne fiind prevăzut de codicele austriac;

Văzând că, în fapt, se constată următoarele: Baronul Andrei Kapri, de religione armeană, născut în Bucovina din părinți austriaci, se căsătorește în anul 1892, la Viena cu Domnișoara Marieta, Antonia, Frederica Costa Rosetti, nobilă de Rosaneg, de religione catolică, în parohia Sf Ștefan, contractând tot-de-odată obligațiunea de a și boțea toți copiii în religionea catolică; că, mai târziu, în anul 1898, după comună înțelegere, autoritatea austriacă competentă, pronunță o hotărîre de separațiune de masă și pat, conform legii austriace, sub regimul căreia soții rămân până în Noembrie 1900, când Baronul Andrei Kapri, introduce înaintea trib. Roman, cererea în desfacerea acestei căsătorii, dedusă astăzi în apel;

Considerând că Baronul Kapri, prin sfătuitoarea sa opune acestei fine de neprimire următoarele: că, de și născut în Bucovina, de naționalitate austriacă, totuși venind în țară împreună cu părinții săi încă din 1854, când era minor și stabilindu-se în România sine animo revertendi, în virtutea scrisorilor patente din Austria, de la 24 Martie 1832, a pierdut prin emigrare acea naționalitate;

Că, ast-fel fiind, pe de altă parte în puterea art. 46 al Convențiunii de la Paris, a devenit român și prin urmare divorțul, admis de legile române, poate avea loc de oare-ce prin căsătorie d-na Kapri conf. art. 12 din C. civ. român; 32 din C. austriac și scrisorile patente a devenit română;

Că, în cazul cel mai defavorabil, Kapri, este un peregrinus sine certa civitate și, ca atare, urmează a se folosi de legile domiciliului său;

Că în sfârșit întemeierea familiei fiind de ordine publică și statul fiind interesat în cel mai înalt grad la organizarea, alcătuirea și desființarea ei, aceste chestiuni trebuie rezolvite după legile țării în care se găsesc soții, ceia-ce înseamnă că în specie trebuie aplicată legea română, cazul concret interesând ordinea publică;

Considerând că dacă în genere ordinea publică dintr'un stat cere ca legile sale să se aplice tuturor cetățenilor privitoare la alcătuirea familiei din acel stat, de asemenea este nelăgăduit că nu ordinea publică internă a unui stat oare-care este chemată să reguleze raporturile de familie contractate în străinătate, și între supuși străini, ci ordinea publică internațională; adică că statutul personal al soților căsătoriți într'un stat trebuie să-i urmărească ori unde vor fi ei, de oare-ce aceia este legea sub imperiul căreia s-au căsătorit, și sub care au înțeles a întemeia familia și a stabili raporturile dintre dânsii, din acest punct de vedere;

Că, în ce privește divorțul nu se vede nici un interes major care să ceară imperios ca o căsătorie contractată în condițiuni de indisolubilitate sub imperiul unei legi străine, să fie desființată numai pentru motivul că soții s-au stabilit în țară la noi unde divorțul este admis și unde este admis nu pentru că siguranța statului român reclamă această măsură, ci numai pentru că legiuitorul nostru a crezut că scopul moral al căsătoriei nu se poate atinge complet fără de această instituțiune;

Că, ast-fel dar în această privință, principiul după care fie-care locuitor al unei țări este urmărit de legile proprii în ce privește starea sa civilă și capacitatea

persoanei sale, admis în toate legislațiunile și de legea noastră în art. 2 C. civ., se va aplica și în materia divorțului, ca reglementat de atare legi;

Văzând că, în fapt, de și se stabilește că Andrei Kapri, este așezat în România, încă de la 1854, unde a rămas, fără a se mai întoarce, că de și a trecut de atunci mai mult de 10 ani și că în virtutea scrisorilor patente austriace din 1832, Kapri și-a pierdut naționalitatea sa de origină;

Și totuși, considerând că prin simpla împrejurare a statornicirii sale în România, Kapri, nu a devenit român și nici nu i se poate aplica dispozițiunea de favoare cuprinsă în art. 46 al Convențiunei de la Paris, din 1858, de oare-ce acest articol are de scop a stabili egalitatea politică și civilă între toți locuitorii țării românești, a ridica privilegiile, și privește pe Moldo-Valachii; că această denumire înțelege să desemneze numai pe acei care erau într'adevăr Moldo-Valachii, iar nu și pe ori-ce străin așezat în țară;

Că, chiar dacă am admite cum că articolul citat ar fi acordat în masă cetățenia Moldo-Valachă, străinilor aflători pe teritoriul acestor țări, acest beneficiu n'a putut fi conferit de cât fiind cerut și primit și în ori-ce cas nu s'a dat de cât acelor străini stabiliți de mai multe generații pe solul nostru, iar nu și acelor veniți de câțiva ani, cum era Kapri, a cărui familie se stabilise în România numai cu 4 ani înainte de convențiune și care nu perduse naționalitatea de austriac, după condițiunile cerute de scrisorile patente din 1832;

Că, prin urmare, Andrei Kapri, pe de o parte perzând naționalitatea austriacă și pe de alta ne dobândind pe cea română, se găsește în categoria aceluia pe care doctrina îi numește *«Heimathlos»* — peregrinus sine certa civitate — ceia ce însuși A. Kapri a recunoscut de oare-ce împreună cu alți frați ai săi a cerut naturalizarea de la camerele române și n'a obținut-o încă;

Că, așa fiind Andrei Kapri, nu poate invoca dispozițiunile legii române, relative la divorț;

Considerând—cea de pe urmă cestiune ce rămâne de examinat—că este de a se ști dacă Andrei Kapri fiind fără de nici o naționalitate, care însă la căsătoria sa a lăsat să se creadă că 'i austriac, dându-se drept proprietar rural în Bucovina — fapt care nu este exact — dacă prin această căsătorie a făcut ca și soția sa să 'și piardă naționalitatea de austriacă, să devină *«Heimathlos»* și să fie prin urmare supusă în ce privește căsătoria și desfacerea ei, unor legi necunoscute, unor legi de ocaziune, desemnate prin întâmplarea aflării soților într'un stat ori în altul;

Considerând, asupra acestui punct, că dacă cea mai mare parte din legiuitorii au admis, în adevăr, principiul că soția prin căsătorie capătă naționalitatea soțului, legiuitorii au făcut aceasta pentru a păstra armonia și unitatea în căsătorie cum și pentru a evita conflicte dăunătoare atât acestei instituțiuni cât și familiei;

Că, acest principiu nu 'și poate avea aplicarea de cât prin înțelesul logic și eficace a voinței legiuitorului, care a presupus, că e firesc, că femeia să 'și piardă naționalitatea în schimbul altei naționalități a soțului, pe care o dobândește și ea, dar nu și atunci când soțul nu 'i poate da nici o naționalitate, pentru că el însuși nu are nici una și nu se poate concepe că femeia a înțeles a pierde un bun scump al său, naționalitatea, pentru a deveni o *fără de patrie*;

Că, femeia urmează condițiunea bărbatului este foarte logic și natural atunci când bărbatul are o condițiune, când însă el nu posedă nici una, a interpreta legea așa după cum cere intimatul în apel, ar fi a mări numărul oamenilor fără de patrie, fără de naționalitate, a crea femeii o situațiune precară, ceia ce într'o interpretare justă și conformă cu spiritul dominant al legiuitorului în această materie, nu este admisibilă;

Că, așa dar, adevărul interpretării, nu poate fi altul de cât, că femeia 'și conservă naționalitatea sa de ori-

gină, ori de câte ori prin căsătorie nu poate să obțină alta, fie din împrejurarea că soțul nu are o naționalitate, fie pentru cuvântul că legea națională a soțului nu 'i conferă acest avantaj. de alt-fel această soluțiune e consacrată de legiuitorul francez din 1889, cu privire la modificarea art. 19 C. civ. modificare care nu a avut de scop de cât a rezolva controversa ivită asupra acestei cestiuni;

Că, în specie chiar legiuitorul austriac a consacrat această doctrină statuând că însușirea de austriac se perde și prin căsătoria femeii cu un *supus străin* «ausländir» (Weiss Tratat de Drept Internațional Privat, vol. I, pag. 520 și 625).

Că, ast-fel fiind finea de neprimire excipată de apelantă cată a fi primită, respingându-se ca inadmisibilă cererea de divorț intentată de Baronul Andrei Kapri;

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier N. Volenti, respinge ca neadmisibilă cerea de divorț.

(ss) I. J. Vrânceanu, N. Volenti. Al. G. Hinna

Grefier (s) S. P. Georgescu

Osebită părere

Asupra finei de neprimire, rădăcată de apelanta Maria Antonia Frederica Kapri, născută Costa Rosetty Edler von Rosaneg de a se respinge ca inadmisibilă cererea de divorț ce i s'a intentat de soțul său Andrei Kapri, și care a fost admisă de Trib. Roman, prin sentința No. 32/901, pe motiv că după legea austriacă, ce ar constitui statul lor personal, și care îi urmărește în ori-ce țară, ea fiind catolică, căsătoria e indisolubilă (art. 111 Cod austriac);

Având în vedere că Tribunalele române sunt competente de a judeca toate acțiunile civile dintre străini, aflători pe teritoriul României, prin urmare și o acțiune de divorț dintre ei, ținând sama însă de legile relative la starea civilă și capacitatea acelor străini ce îi urmăresc și în țara noastră, unde își au reședința, adică ținând sama de statul lor personal dacă mai au un asemenea statut și pe care 'ar putea invoca (art. 2, al. 2 și 11 Cod. civ. român comb. cu art. 54 Pr. civ. română);

Având în vedere că, e generalmente admis și necontestat, că, legile relative la căsătorie desfacerea căsătoriei, filiațiunei etc. ... sunt legi de stare civilă și capacitate a persoanelor, strâns legate de naționalitatea la care aparțin, decurgând din însuși aceea naționalitate, constituind statul lor personal și care urmează a li se respecta întru cât nu isbesc într'o lege de ordine publică absolută internațională;

Având în vedere, că, mai toate legislațiile prevăd casuri în care indivizii își perd naționalitatea, prin lege, indiferent dacă au dobândit sau nu o altă naționalitate, cum o pot pierde și prin libera lor voință căpătând sau nu o altă naționalitate, nimeni nu mai putând fi constrâns a păstra la indefinit contra voinței sale naționalitatea sa de origină sau cea căpătată;

Având în vedere că, în interesul cel mare al menținerii unității ce trebuie să domineze într'o căsătorie, legislațiile diferitelor țări prevăd pierderea naționalității ce o avea femeia în momentul căsătoriei, urmând condițiunea bărbatului, adică dobândind naționalitatea acestuia dacă legea lui o permite sau nu, și dacă el are o naționalitate;

Considerând că statul personal unic al străinilor căsătorii, fiind strâns legat de naționalitatea bărbatului, din momentul contractării căsătoriei, urmează a se cerceta în specie, dacă soții Kapri au o naționalitate determinată, adică un statut personal, care să se poată invoca, după legea austriacă, cum pretinde apelanta;

Considerând că e constatat în fapt, că, intimatul Andrei Kapri, armean de religie Grigoriană, originar din Bucovina dinpreună cu toată familia sa, încă de la 1854, a venit în România unde s'a stabilit fără spirit de întoarcere și a cerut și împământinirea în Ro-

mânia, care încă nu a obținut-o, așa că la 1892, când s'a căsătorit cu apelanta, la Viena, el fiind stabilit în țara românească de 38 ani fără spirit de întoarcere în Austria, arătând că e domiciliat în România, în acel moment nu mai era austriac, căci naționalitatea de austriac o perduse prin emigrare conform art. 32 Cod austriac și a scrisorilor patente din 24 Martie 1832 și nici era împământenit ca român, era un peregrinus sine civitate certa—un heimathlos—(espresie adoptată de toată lumea) trăitor în România; Asemenea e nețigăduit că Maria Antonia Frederica Kapri născută Costa Rosetty Edler von Rosaneg înainte de căsătorie era austriacă de religie catolică;

Considerând că, după art. 32 și 92 Cod civ. austriac, art. 19 și 20 din scrisoarea patentă de la 1832 și decretul din 10 Iunie 1833, femeia austriacă își pierde naționalitatea prin căsătoria sa cu un străin, fără a s-o putea reserva și urmează condițiunea soțului său din momentul căsătoriei cum și acea ce acesta ar dobândi-o în urmă, în timpul căsătoriei (arg. tras din art. 92 Cod civ. austriac). Austria făcând parte din legislațiile germanice, care recunosc naturalizării și pierderei naționalității bărbatului în timpul căsătoriei, efecte colective, ce ating și pe soție, efect colectiv ce nu se acordă de alt grup de legislațiuni din care face parte Franța, Italia, Belgia, România etc. . . în privința schimbărilor suferite de bărbat posterior căsătoriei;

Considerând că Andrei Kapri în momentul căsătoriei nu fiind austriac ci heimathlos—*peregrinus sine civitate certa*—și apelanta perzându-si prin căsătorie cu el naționalitatea ei de austriacă, fără nici o rezervă posibilă—ea a devenit heimathlos—*peregrina sine civitate certa*—ca și soțul ei—deci nu pot invoca un statut personal ce nici ea și nici soțul ei nu l-au ci singurul lucru ce-l pot invoca este *lex fori*, legea domiciliului său a reședinței unde se afla și care guvernează pe heimathloși—adică în specie legea română—căci femeia are domiciliul bărbatului și bărbatul locuiește în România, legea română acordând protecția sa tuturor străinilor de pe teritoriul său fie că au sau nu o naționalitate;

Că, dacă unui autor, ca Weis (în cartea Principii de drept internațional) susțin că franceza căsătorită cu un străin, heimathlos, rămâne tot franceză și poate să se prevaleze de statutul său de franceză, părerea aceasta se justifică din analogia trasă din modificarea art. 19 Cod. civ. francez, prin legea din 26 Iunie 1889, modificare prin care se zice că franceza încetează de a fi franceză prin căsătorie cu un străin, numai dacă căsătoria îi conferă naționalitatea bărbatului după legea acestuia, așa că după cum franceza își păstrează naționalitatea când bărbatul după legea sa nu-i poate conferi naționalitatea lui, tot așa ea rămâne franceză când el ca heimathlos nu-i poate conferi nici o naționalitate; În legea română unde o atare modificare nu a fost făcută, art. 19 și în legea austriacă unde de asemenea se zice pur și simplu că femeia prin căsătoria cu un străin își pierde naționalitatea și nici și-o poate reserva, indiferent de bărbatul are sau nu o naționalitate pe care i-o poate atribui, sau nu, după legea sa, e imposibil a se susține ca româncă sau austriacă căsătorită cu un heimathlos a rămas româncă sau austriacă și n'a devenit și ea heimathlos, cum se poate zice de o franceză în urma modificărilor aduse art. 19 C. civ. francez, ori cât de rău ar trebui să fie privită starea aceasta de heimathlos;

Pentru aceste motive, suntem de părere a se respinge finea de neprimire și a se intra în judecarea fondului acțiunii de divorț.

(ss) T. Crivăț, I. Sinescu.

Observație.—Chestiunea de drept internațional, asupra căreia a avut a se pronunța atât Curtea din Iași cât și Curtea de Casație, prin

importantele decisiuni ce publicăm astăzi, a fost discutată în mod magistral de Directorul nostru, d-l D. Alexandresco, într'un lung studiu publicat în coloanele acestui ziar (No. 22 din 20 Martie 1903), intitulat: Femeia care se căsătorește cu un *Heimatlos*, adică: cu un bărbat care nu are nici o naționalitate, își pierde ea, sau nu, naționalitatea sa de origine? Ne putem deci dispensa de a mai reveni astăzi asupra chestiunii și ne mărginim a trimite pe cetitori la acest important studiu, a cărui concluziune a fost consacrată prin decizia Curții supreme ce publicăm astăzi.

(N. R.)

TRIBUNALUL COMERCIAL ILFOV

Audiența de la 5 Iunie 1903

Președenția D-lui TH. POPESCU-CUDALBU, Președinte

Soc. Speranța cu Isac M. Levy, succesor

Jurnalul No. 6648

Societate pe acțiuni.—Diminuarea capitalului social.—Cine este în drept să consie gestiuinea societății.—(Art. 143 al. 1 și II C. com.)

Intr'o societate pe acțiuni, numai adunarea generală, în urma convocării făcută de administratorii societății, este singură în drept să decidă sau reconstituirea capitalului social, sau limitarea aceluși capital la suma ce a rămas, sau să hotărască disolvarea societății.

Prin urmare, un asemenea drept nu le este concedat fie-cărui asociat aparte, spre a sesiza Tribunalul să constate pe cale judecătorească gestiunea socială.

S-au ascultat d-nii avocați A. Lăzărescu și Paul Negulescu din partea reclamantei Societatea Speranța și d-nii avocat C. C. Arion, Em. Pantazi și B. Cernea, din partea pârâtului oponent Isac M. Levy succesor.

Tribunalul deliberând. și

Având în vedere acțiunea intentată de Soc. «Speranța», prin care cere condamnarea lui Isac M. Levy succesor, la plata sumei de 21000 lei, reprezentând un rest din valoarea acțiunilor subscrise la constituirea societății, și neplătite încă;

Având în vedere incidentul ridicat de pârât, prin care opune o fine de neprimire, întemeiată pe lipsa de calitate al acelor care au intentat acțiunea în numele societății, de oare-ce zisa societate ar fi disolvată de drept prin pierderea a două treimi din capitalul social, în conformitate cu dispozițiile art. 148 alin. 2 C. com. și deci, în stare de liquidare; pentru dovedirea acestui fapt, contra celor afirmate și constatate prin bilanțul societății, au cerut Tribunalului numirea unor experți care să examineze registrele societății și să stabilească valoarea reală a bunurilor sociale;

Având în vedere că în art. 148 alin. 1 și 2 C. com. legiuitorul prevede casurile când capitalul social s'a înpuținat cu o treime sau cu două treimi; — că, în ambele hipotesă, legea obligă pe administratori să convoace pe acționari în adunare generală; că, în prima hipotesă, adunarea generală poate să ia trei rezoluțiuni deosebite; sau să decidă reconstituirea capitalului social, sau să-l limiteze la suma care a rămas, sau în fine să hotărască disolvarea societății; că n'a doua hipotesă însă, acționarii nu pot decide de cât sau reconstituirea

capitalului, sau reducerea lui la suma rămasă; că dacă adunarea generală nu alege una din aceste două căi, societatea spre deosebire de cea ce se petrece în primul cas, este disolvată de drept;

Având în vedere că din art. 148 C. com. rezultă că, administratorii, în principiu, sunt singuri în drept a constata imputinarea capitalului social: că, prin urmare, nu se poate recunoaște unuia sau mai multor asociați dreptul de a cere de la instanțele judecătorești să controleze prin experti dacă constatările din bilanțuri corespund sau nu cu realitatea lucrurilor, căci admitând o asemenea soluțiune, am ajunge la consecința că, prin imprudență sau rea credință a unui asociat, să se arunce discreditul asupra societății, provocând poate o ruină ireparabilă, prin divulgarea mersului operațiunilor sociale;

Având în vedere de altminterlea că, din complexul de dispozițiuni legale care reglementează constituirea și funcționarea societăților pe acțiuni, reese că administratorii sub responsabilitatea lor civilă și penală sunt obligați să întocmească cel puțin odată pe an un bilanț relativ la mersul afacerilor sociale, în care trebuie să arate în mod lămurit, între altele, capitalul social care există în realitate; că censorii, sub aceeași responsabilitate civilă și penală, sunt ținuți să supravegheze operațiunile sociale și să controleze bilanțul, făcând raportul lor în această privință; iar adunarea generală a acționarilor este chemată să discute, să aprobe sau să modifice bilanțul, ascultând raportul censorilor: că, prin urmare, în modul cum e reglementat funcționarea societăților pe acțiuni, legiuitorul a stabilit destule garanții pentru salvagardarea drepturilor acționarilor;

Având în vedere că rezultă în mod evident din dispozițiile art. 156 C. com. cum că, intenția legiuitorului a fost de a circumscrie dreptul pentru acționar de a controla pe calea judiciară gestiunea socială și registrele societății; că rezultă în adevăr din menționatul text de lege că, numai în cazul când sunt bănueli fondate că grave neregularități se urmează în îndeplinirea datoriilor administratorilor și censorilor, asociați care reprezintă $\frac{1}{3}$ din capitalul social se pot adresa Trib. de comerț, care poate dispune ca să se inspecteze registrele societății;

Că întru cât cererea presentă nu întrunește aceste condițiuni imperios cerute de lege, ea urmează a fi respinsă;

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru supleant Al. Cerban, tribunalul, respinge incidentul, etc.

(ss) Th. P. Cudalbu, V. Răureanu, Al. Cerban.

p. grefier (s) P. Rizu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MEHEDINȚI, Sect. I

Audiența de la 21 Decembrie 1901

Președenția D-lui AL. ANASTASIU, Judecător

Sentința corecțională No. 1568

Abram I. Aladgem dat în judecată pentru delictul de bancrută

Bancrută simplă. — Faliment -- În ce anume cazuri un comerciant declarat falit poate fi condamnat pentru bancrută simplă. — (Art. 27, 876 al. V, 831 și 881 C. com.).

Se face culpabil de delictul de bancrută simplă, în cas de declarare în faliment, comerciantul care, la finele fie-cărui an, nu a prezentat Tribunalului registrul jurnal spre vizare conform art. 27 C. com.

Tribunalul deliberând, și

Având în vedere că Abram I. Aladgem, major, israelit comerciant, cu știință de carte, din Severin, este dat în

judecată pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 699 al. I, 876 al. I, 877 al. 5 și 881 C. com.;

Având în vedere actele cauzei, susținerile inculpatului și conclusiunile d-lui prim-procuror;

Având în vedere că inculpatul pe lângă alte fapte ce i se impută mai este supus judecăței și pentru faptul că n'a făcut declarațiune de încetare de plăți conform art. 699 C. com. fapt care atrage după sine pedeapsa prevăzută de art. 877 combinat cu art. 881 C. com.;

Având în vedere că un comerciant poate să fie declarat în stare de faliment în 3 cazuri: din oficiu de către tribunal, după cererea creditorilor și după cererea sa;

Având în vedere că una din condițiunile esențiale ce trebuie să îndeplinească comerciantul care trebuie să fie declarat în faliment este ca dânsul să fie în stare de încetare de plăți;

Considerând că conform art. 695 C. com. încetarea plăților este un fapt lăsat cu totul la aprecierea suverană a instanței de fond căci numărul polițelor protestate, situațiunea reală a comerciantului debitor și circumstanțele în care se prezintă atât cererea de declarare în faliment cât și comerciantul, poate să dea elemente de apreciere tribunalului de încetare de plăți;

Că de și acest fapt fiind lăsat la aprecierea tribunalului și la aprecierea comerciantului falit, și fiind că prin natura lui omul speră continuu că lucrurile se vor îndrepta nu i se poate imputa această speranță și bună credința a sa: Că a interpreta astfel acest articol ar fi să se pedepsească toți comercianții cari nu cer singuri să fie declarați în stare de faliment;

Având în vedere că interpretațiunea care trebuie dată acestui art. 699 C. com., este că, în urma celor 3 zile de la declararea în faliment, care hotărăsc încetarea de plăți și se fixează data, să facă declarațiuni și să prezinte bilanțul conform registrelor sale, căci în cas contrariu acest bilanț urmează să-l prezinte tribunalului sindicul tot în acest termen, și să aplice numai în cazul când singur cere declararea în stare de faliment;

Că așa trebuie interpretat art. 699 Cod com. rezultă din art. 832 C. com. care permite comerciantului falit ca în 3 zile după publicarea sentinței de faliment să ceară suspendarea acelei sentințe dovedind că nu este în încetare de plăți momentane;

Că în fine pentru a exista un delict pedepsit să cere ca agentul să fi lucrat cu rea credință; că în speță inculpatul făcând concordat cu creditorii săi, cari mai mult de cât oricine sunt în măsură să aprecieze buna credință, rezultă că dânsul a fost de bună credință;

Că astfel fiind în sarcina inculpatului rămânând numai faptul că n'a prezentat tribunalului la finele anului registrul jurnal spre a fi văzut conform art. 27 C. com. s'a făcut pasibil de penalitatea prevăzută de art. 876 al. 5 combinat cu art. 881 modificat prin art. 831 C. com. care s'a citit în ședință de d-l Președinte.

Pentru aceste motive, de acord în parte cu conclusiunile d-lui prim-procuror, condamnă pe inculpatul Abram I. Aladgem să plătească 50 lei amendă în folosul casei Statului cu aplicațiunea art. 28 și 399 C. penal în cas de insolvabilitate.

(ss) Al. Anastasiu, T. Drinceanu.

p. grefier (s) C. Mihăilescu

Opiniune

Având în vedere ordonanța d-lui judecător de instrucțiune dupe lângă acest tribunal sub No. 137 din 14 August 1901, prin care trimite în judecata acestui tribunal pe d-l Abram I. Aladgem pentru delictul de bancrută simplă prevăzut și pedepsit de art. 699, 876 al. 5, 877 al. 1 și 3 și 881 din C. comercial;

Considerând că, din rechizițiunile d-lui prim procuror, conclusiunile părților și actele aflate la dosar rezultă că sus numitul inculpat s'a făcut culpabil numai

pentru faptele: 1° că n'a prezentat tribunalului registrele spre încheiere și viza la finele fie căruia comercial (art. 576 al. 5) și al 2° că în termen de 3 zile conform cerinței art. 699 al I C. com. n'a făcut declarațiunea prescristă de zisul articol;

Considerând că starea de încetarea plăților, unul din cele 3 elemente cerute de legiuitor la declararea unui comerciant în stare de faliment, prezintă utilitatea nu numai pentru că servă ca bază la declararea unui faliment dar servă și la nulitatea prevădută de art. 722 C. comercial;

Considerând că primul, singurul și energicul mod de dovadă a încetării plăților e mărturisirea făcută de însuși debitorul, pe când aprecierea suverană a judecătorilor este lăsată în lipsa acestei mărturisiri;

Că legiuitorul, în dorința ca mărturisirea debitorului să-i fie imperativă edictat dispozițiunile art. 699 al I C. comercial, obligând pe comerciantul debitor ca îndată ce va avea siguranța că nu mai poate face față plăților sale să facă această declarațiune tribunalului de comerț, unde și exercită comerțul, în termen de 3 zile în care intra și acea în care a avut loc această încetare, timp destul ca să și dea bine seamă ca cu adevărat nu mai poate face față plăților sale. Și legiuitorul în dorința ca aceasta edictare să nu rămână un simplu desiderat a sancționat zisa dispozițiune prin art. 877 al 3, declarând că acela care a contravenit la dispozițiunile art. 699 al. 1 să fie culpabil de bancrută simplă;

Că prin urmare a se da o altă interpretare acestor dispozițiuni de lege ar însemna suprimarea din Codul comercial a două texte de lege, ne avânduși nici o data aplicațiunea.

Considerând dar, că falitul Abram I. Aladgem nu s'a conformat dispozițiunii de lege, precum nici textului art. 876 al. 5 de oare ce în tot timpul comerțului său n'a ținut registre în regulă;

Că dar făcându-se culpabil de art. 699 al 1, 876 al. 3 și 877 al. 3 C. comercial suntem de opinie a fi pedepsit conform art. 881 Cod comercial cu cinci-sprezece zile închisoare, fără circumstanțe atenuante de oare ce legiuitorul din 1900 prin modificările aduse art. 881 a lăsat acordarea circumstanțelor atenuante la suverana apreciere a judecătorilor numai în singurul caz când registrele a fost ținute în mod neregulat.

Membru supleant (s) Ar. Marinescu

Legislațiunea română asupra societăților comerciale și aprecierea acestei legislațiuni în străinătate

În Belgia, chestiunea revizuirii actualei legi asupra societăților comerciale e la ordinea zilei. Într'adevăr, această lege deja învechită (1873), nu mai corespunde imenselor progrese realizate pe acest teren și datorite dezvoltării din ce în ce a spiritului de asociațiune și a înmulțirii capitalurilor, cari cauta plasamente în diferite întreprinderi.

Chestiunea aceasta fiind de o însemnată vitală, mai cu samă pentru o țară așa de înaintată în industrie ca Belgia, își da samă fie-care până la ce înalt grad preocupă opinia publică.

Cu ocaziunea acestor discuțiuni, s'a făcut o mare onoare legislațiunii române asupra societăților comerciale. Revista financiară: «*Moniteur des intérêts matériels*» (1), publică un studiu foarte aprofundat

asupra titl. VIII din Codul nostru comercial: «Despre societăți și asociațiuni comerciale».

În introducere, revista belgiană aduce mari elogii Codului nostru de comerț (1887) care, pe lângă că s'a folosit de legislațiunile cele mai înaintate ale Europei, apoi s'a folosit și de experiența capătăată cu ocaziunea aplicării în practica a diferitelor texte de legi. Menționează apoi modificarea câtorva articole din Codul de comerț (1900) a căror prescripțiuni au parut defectuoase.

Revista belgiană își exprimă mirarea că la încercările făcute pentru schițarea programului revizuirii, nimeni nu s'a inspirat de Codul de comerț românesc, care nu e o cantitate neglijabilă. Citează opinia d-lui Arthur Desjardins (2) asupra Codului nostru de comerț: «Monumentul legislativ, dice d. Arthur Desjardins, care a servit de bază comisiunii (3) pentru a prepara noul Cod de comerț (român) a fost noul Cod de comerț a Regatului Italiei, operă legislativă remarcabilă prin precisiunea, claritatea și înțelepciunea dispozițiilor sale» (4).

Dupa ce arată cât de multă atențiune trebuie acordată Codului nostru, spune că s'a adresat unui colaborator special în materie, pentru a putea da cititorilor dispozițiunile lui relative la societăți. Alegerea colaboratorului a fost fericită. Într'adevăr, d-l Auguste Scheyven, notar la Bruxelles, face în patru articole, un studiu comparativ asupra legislațiunii belgiene și române, scoțând în relief superioritatea legislațiunii române.

De și Codul nostru comercial era cunoscut străinătății (5), totuși lumina sub care d-l Auguste Scheyven îl prezintă strainătății, ne umple inima de bucurie. Ne cheaza, de exemplu, cui? Belgiei, de la care am împrumutat legea legilor noastre. Ce progrese realizate de mica noastră țară! La confecționarea Codului nostru de comerț luam de model legea belgiană din 1872, în materia gajului și a comisionului; asta-ți suntem dați de model legiuitorului belgian în materia așa de importantă a societăților comerciale.

Iată acum asupra căror puncte d-l Scheyven atrage în special atențiunea legiuitorului belgian:

1) Publicitatea societăților e organizată într'un mod mai întins; caci în toate actele, scrisorile, publicațiunile și anunțurile emanând de la societate, capitalul societății prin acțiuni și anonime trebuie să fie indicat după suma efectiv varsată. (C. com. român art. 104).

2) Avantajele particulare sau deosebitele drepturi ce

(2) *Traité de droit commercial et maritime.*

(3) Vezi D. Alexandresco, *Dr. ancien et moderne de la Roumanie*, pag. 506, nota 1. Membrii comisiunii numite de Ministerul justiției, cari au elaborat noul Cod de comerț sunt: Alexandru Degre, Remus N. Oprea, M. Poenaru Bordea, G. N. Bagdat și Em. Protopopescu-Pake.

(4) D. Alexandresco, *op. și loco cit.*

(5) *Code de commerce roumain comparé aux principaux Codes de commerce européens*, par Ioan Bohl, avocat à la Cour d'Amsterdam (Paris, 1896, A. Pedone éditeur).

Code de commerce du royaume de Roumanie traduit d'après le texte officiel par J. Blumenthal avocat à la Cour d'Appel de Paris (Paris 1889, F. Pichon éditeur).

Traducerea Codului de comerț în limba franceză începută de d-l N. Basilescu în *Revue générale du droit et des sciences politiques*, București, Vezi Alexandresco, *op. cit.*, p. 512, nota 3

(1) *Moniteur des intérêts matériels*, Bruxelles, Paris, No. 90, 92, 94 și 96.

fondatorii își rezervă la constituirea societății trebuesc arătate în actul constitutiv al societății.

Ele trebuesc să fie aprobate de adunarea generală, prevădută prin art. 135. Ele nu pot fi reprezentate sub altă formă de cât printr-o tantiemă din beneficiile neto ale societății, și plata lor nu poate avea loc înaintea aprobării bilanțurilor (art. 128 cu modif. din 1900).

3) *Rudele și afini administratorilor* până la al patrulea grad inclusiv, nu sunt eligibili, sau perd calitatea de *censori* (art. 185 modificat).

4) *Societățile nu pot emite nouă acțiuni* de cât după plata integrală a celor d'întâiu (art. 132).

5) *Legea fixează valoarea nominală a acțiunilor*, variabilă după importanța capitalului social (art. 166).

6) *Relativ la emisiunea obligațiunilor* (Cod com. art. 174, 175, 176).

7) *Drepturile asociaților în caz de fusiunea societății* (art. 160 Cod com.).

8) *Reducerea capitalului social* nu se poate face de cât dacă, după trei luni de la publicarea în Monitorul Oficial, sau în foaia anuniurilor judiciare, nu s'a ivit nici o opoziție, care are de elect a suspenda executarea decisiunii adunării generale până la retragerea sau respingerea ei (art. 101).

9) *Administratorii* nu pot fi mandatarii acționarilor la adunarea generală (art. 162) și nu pot lua parte la votul: 1) Pentru aprobarea bilanțurilor; 2) Pentru rezoluțiunile ce privesc responsabilitatea lor (art. 163).

10) *În societățile industriale*, care au nevoie de un spațiu de timp pentru constituirea obiectului social, se poate stabili prin statute *procente* în favoarea acțiunilor, dar pentru un termen maxim de trei ani și fără ca aceste procente să poată întrece 5% (art. 183).

11) *Perdere* a două treimi din capital aduce deplin drept *disoluțiunea societății* (art. 148 și 191 Cod com.).

12) Sunt de remarcat dispozițiile relative la *uniunea lichidatorilor și la determinarea puterilor lor* (art. 205, 212, 213, 217).

13) Dispozițiile relative la *societățile străine*.

14) În fine, d-l Scheyven atrage atențiunea specială asupra *constituirei societăților anonime* la noi.

Arată ce mare importanță are dispozițiunile art. 132 și 134 Cod com., care cer pentru constituirea societăților, subscrierea întregului capital social și vîrsămîntul de 3/10 din sumele subscrise, care vîrsămînt trebuie depus la Casa de depuneri, consemnațiuni și economie, la casieriele generale din județe, sau la Banca Națională și sucursalele ei.

Pe când, în Belgia, după sensul strict al legii, notarul se poate mulțumi cu declarația fondatorilor că 1/10 din capitalul social subscris în număr a fost vîrsat societății, *legea română cere foarte înțelepțește ca statutele să aducă dovada unui vîrsămînt efectiv la o casă publică*.

Una din multiplele cauze economice ale crizei financiare din Belgia este marele număr al Societăților create în momente de friguri și de efervescență cu un capital nominal oare care câte-odată foarte ridicat, dar fără ca să fie vîrsat nici o centimă.

Inspirat de legislația noastră asupra Societăților, d-l Scheyven formulează în articolul său câte-va desiderate, lăsând legiuitorului grija de a le formula în texte de legi.

În concludii, d-l Scheyven spune că cetitorul va aprecia fără îndoială că această operă legislativă constituie o meritorie efortare și face cea mai mare onoare Țării românești.

Ea face parte, împreună cu altele, dice autorul, dintr'o mișcare produsă în România în toate direcțiunile.

Gr. L. Trancu,
Șef-comptabil la Banca Națională
din Galați

✚ NECROLOG

Cu adîncă mîhnire anunțăm că în dimineața de 11 cor. s'a stins din viață stimatul nostru confrate Luigi Cazzavillan, directorul și proprietarul-fondator al ziarului «Universul».

Dînsul, de și străin de neamul nostru, însă prin purtarea lui blîndă și dînnă, prin numeroasele acte filantropice ce a făcut, devenise omul cel mai popular, stimat și iubit atât de clasa poporului muncitor, cât și de clasa cultă.

Nemiloasa moarte prea repede și fără de vreme l'a ajuns! L'a ajuns tocmai atunci când el erea mai util, cu atât mai mult cu cât puțin timp îi mai trebuia ca să vadă adusă la îndeplinire și terminată marea operă filantropică: «Palatul Invalizilor», la care nimeni pînă la el nu s'a gândit să l'ridice, ci a trebuit ca acest străin care iubea ca un adevărat român țara noastră din care își făcuse o a doua patrie, să vie spre a ne da pilda de cum trebuie să ne gândim la aceia de pe urma și datorită cărora noi trăim în țara noastră liberi și ne bucurăm în liniște de bunurile noastre.

Trebuia măcar atîtă îngăduială să l'fi făcut cruda moarte d'al lăsa să termine această operă începută de dînsul, spre a muri cu bucuria că el, inițiatorul, el a terminat-o.

Trimitem întristatei sale soții și familiei condoleanțele noastre sincere.

Fie! fărăna ușoară reposatului Luigi Cazzavillan, și esemplu de el dat să stea pildă multora.
Isco.

BIBLIOGRAFIE

Vient de paraître :

Précis élémentaire de l'histoire du droit français par E. Glasson, Membre de l'Institut, Doyen de la Faculté de Droit de l'Université de Paris, (Pichon, éditeur, 24 Rue Soufflot). (1904).

Asupra acestei importante lucrări a savantului profesor și decan al facultății de drept din Paris, vom publica în curînd o dare de samă amănunțită.

CĂTRE ABONAȚI

D-l Riveanu, incasatorul nostru pentru provincie, aflându-se în Oltenia după încasările ziarului nostru, rugăm cu toate insistența a i se da tot concursul pentru încasarea abonamentelor datorate, care se pot achita și prin mandat poștal direct, pe adresa d-lui Codreanu, proprietarul ziarului *Curierul Judiciar*, la București.